

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1722201793
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1722201793.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Y. K., nar. XX.XX.XXXX, Y. K., nar. XX.XX.XXXX, Y. K., nar. XX.XX.XXXX a Y. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Moyzesova 2, 902 01 Pezinok, deti rodičov: matka - P. Y. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. W. XX, XXX XX P., zastúpená RS Legal s.r.o., so sídlom Frankovská 18, 831 01 Bratislava, a otec - Y. D. de P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. W. XX, XXX XX P., zastúpený Mgr. Máriou Čechovou, advokátkou so sídlom Slničná 38/A, 900 26 Slovenský Grob, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok, zo dňa 02.11.2022, č.k.12P/175/2022-45, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie, uznesením, zo dňa 02.11.2022, č.k. 12P/175/2022-45, vo výroku I. nariadil neodkladné opatrenie ktorým na čas do rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vo veci samej, uložil otcovi povinnosť platiť výživné od 02.11.2022 na maloletého Y. K., nar. XX.XX.XXXX, 120 eur mesačne, na maloletého Y. K., nar. XX.XX.XXXX, 110 eur mesačne, na maloletú Y. K., nar. XX.XX.XXXX, 100 eur mesačne a na maloletého Y. K., nar. XX.XX.XXXX, 90 eur mesačne k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, výrok II. vo zvyšku návrh matky zamietol.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po vyhodnotení návrhu matky, pripojených listín a obsahom spisu sp.zn. 12P/175/2022 dospel k záveru o jeho čiastočnej dôvodnosti. Skonštatoval, že vo veci samej je na návrh matky vedené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Z obsahu návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených listín dospel k záveru o potrebe bezodkladne upraviť pomery určením povinností otcovi prispievať na výživu maloletých detí v nevyhnutnej miere. Poukázal na účel a charakter neodkladného opatrenia určením výživného v nevyhnutnej miere. Za osvedčené mal, že rodičia spolu nežijú, otec sa o maloleté deti osobne nestará a aktuálne neprispieva na ich výživu, resp. ich výživu a potreby nezabezpečuje v dostatočnej miere. Vychádzal z matkou uvedenej výšky mesačných výdavkov na maloleté deti, ktoré znáša sama a zabezpečuje aj osobnú starostlivosť o maloleté deti. Zohľadnil osvedčený príjem matky v sume 528,45 eura (potvrdenie o mzde za 9/2022) a príjem otca mal predbežne osvedčený lustráciou v Sociálnej poisťovni, z ktorého vyplýva vymeriavací základ vo výške 1.325,73 eura. Výživné na maloleté deti podľa § 366 CMP určil len v miere na ich zabezpečenie v nevyhnutnom rozsahu, pokrývajúce len základné nevyhnutné výdavky maloletých detí, tak aby nebol ohrozený ich priaznivý vývoj. O výške výživného rozhodne súd po vykonanom dokazovaní v nadväznosti na zákonné kritériá určovania výživného na maloleté deti. Nakoľko neodkladné opatrenie má riešiť situáciu, ktorá neznesie odklad do rozhodnutia vo veci samej, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matke, v aktuálnej situácii v rodine zamietol ako nedôvodný, keďže z vyjadrenia

matky (správa kolízneho opatrovníka zo dňa 17.10.2022) vyplýva, že maloleté deti sú v jej starostlivosti a s otcom sa stretávajú. Vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2, § 332 ods. 1, zák. č. 160/15 Z.z. Civilný sporový priadok (ďalej CSP), § 2 ods. 1, 2, § 366, zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový priadok (ďalej CMP).

3. Proti tomuto uzneseniu, v časti výroku I. o výživnom na maloleté deti, podal v zákonnej lehote podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie otec, navrhujúc uznesenie v celom rozsahu zrušiť. Namietal, že mu uznesenie súd prvej inštancie doručil v slovenskom jazyku, napriek tomu že je cudzinec a hovorí len portugalsky a anglicky. Súd mal za preukázané, že matka sa s deťmi zo spoločnej domácnosti s maloletými deťmi odsťahovala cca pred mesiacom a že sa s deťmi stretáva 2 krát týždenne. Pokiaľ matka tvrdí, že v spoločnej domácnosti uhrádzal plyn a prispieval aj na stravu, nemožno za pravdivé považovať konštatovanie, že by sa vôbec nepodieľal na spoločných nákladoch. Platením nákladov na plyn a stravu prispieval na náklady maloletých detí finančne aj osobnou starostlivosťou, čo je potrebné zohľadniť. Splátka hypotekárneho úveru sa považuje za náklad na bývanie, preto tvrdenie matky, že jej vôbec neprispieva na výživu detí neobstojí, keď prispieva na náklady súvisiace s ich bývaním. Súd preto na základe predložených dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na nadhodnotenú výšku nákladov na odev a obuv, drogeriu a lieky (pričom nie je zrejmé či ide o náklady na každé z detí jednotlivo a matka nepreukázala zdravotné problémy detí). Mal za to, že suma výživného na každé dieťa by mala byť ponížená po odpočítaní týchto nadhodnotených výdavkov. Súd v jeho prípade, na rozdiel od matky u ktorej vychádzal z jej príjmu za 1 kalendárny mesiac, vychádzal z príjmu resp. vymeriavacieho základu zisťovaného v Sociálnej poisťovni a tieto príjmy bližšie neskúmal. Rozdielny zdroj príjmov, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie mal za následok nesprávne právne posúdenie naliehavosti a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Uviedol, že matka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti v Q. W. a má príjem z jej prenájmu, má dva polovičné úväzky na základnej škole v P. a v D..

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom právneho zástupcu navrhla uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že do doručenia neodkladného opatrenia jej otec skutočne neprispieval na náklady spojené s výživou, školskými a ostatnými potrebami detí. Spláca len splátky hypotekárneho úveru, ktorý si vzal na kúpu svojho podielu na spoločnej nehnuteľnosti v P., mesačnú zálohu na plyn a minimálny príspevok na spoločné stravovanie. Je pravdou, že vlastní nehnuteľnosť v Q. W., ktorá nie jej v súčasnosti prenajatá. Z odvolania otca vyplýva, že si neuvedomuje svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči deťom, a to bez ohľadu na výšku jej príjmu. Starostlivosť o všetky štyri deti, ich výchova a zabezpečovanie ich potrieb sú v súčasnosti v plnom rozsahu na nej a financuje ich zo svojho príjmu, ktorý dokladovala. Dve mladšie deti Y. a Y. sú ešte vo veku, kedy sú odkázaní na jej osobnú starostlivosť. Denne vozí deti do školy a domov, dochádza do práce, na nákupy (s čím sú spojené aj mimoriadne vysoké náklady na pohonné hmoty). Uvedené si otec neuvedomuje a snaží sa preniesť na ňu aj bremeno finančného zabezpečenia detí. Uviedla, že otec pracuje ako prekladateľ v nadnárodnej firme Y., pracuje z domu, nemá výdavky na cestovanie a je v jeho možnostiach a schopnostiach pracovať tak, aby jeho príjem bol vyšší. V súčasnosti sa deťom venuje minimálne.

5. Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol uznesenie ako správne potvrdiť. Uviedol, že určením vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, súd prvej inštancie zabezpečil na nevyhnutný čas pokrytie základných potrieb maloletých detí, aby nebolo ohrozené ich zdravie a priaznivý vývoj.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil tak s výkladom inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj s jeho aplikáciou v danej prejednávanej veci, majú za to, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti o určení výživného na maloleté deti, boli splnené. Správne postupoval súd prvej inštancie, keď dočasne upravil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletým deťom tak, aby boli na čas do meritórneho rozhodnutia súdu pokryté potreby maloletých detí v nevyhnutnej miere.

8. Pokiaľ otec poukázal na postup súdu prvej inštancie, ktorý mu uznesenie nedoručoval aj v jeho materinskom jazyku a následne si zabezpečil právne zastúpenie, prostredníctvom ktorého podal kvalifikované odvolanie, odvolací súd nevyhodnotil ako dôvod na vrátenie veci súdu prvej inštancie za účelom zabezpečenia úradného prekladu uznesenia a jeho opätovného doručenia.

9. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Formou procesného inštitútu neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP je možné nariadiť platenie výživného výlučne iba v nevyhnutnej miere. To znamená, že výživné určené neodkladným opatrením nevychádza z pomerov rodičov a maloletého dieťaťa zisťovaných v zmysle hmotnoprávneho predpisu (Zákon rodine), čo je povinnosťou meritórneho konania, ale zo skutočností vyplývajúcich zo samotného návrhu, resp. jeho príloh. Celkové pomery, ktoré determinujú spôsobilosť primárneho rodiča poskytovať dieťaťu výživu, sú rovnako ako u druhého rodiča, predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Výživné neodkladným opatrením nemožno preto určiť na základe predpokladaných pomerov povinného rodiča, ale len v miere nevyhnutnej pre zabezpečenie základných existenčných potrieb dieťaťa. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP je rozsah výživného, ktorý sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Neodkladným opatrením nerozhoduje súd o výške výživného podľa schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča a ani podľa celkových odôvodnených potrieb maloletých detí. Uvedeným zákonným ustanovením mal zákonodarcu na mysli uloženie povinnosti rodičovi, ktorého zákonná vyživovacia povinnosť nebola doposiaľ súdnym rozhodnutím upravená, platiť výživné v takej miere, aby výživa dieťaťa nebola žiadnym spôsobom ohrozená.

10. Osobitnej povahy tohto procesnoprávneho inštitútu zodpovedá aj zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (spravidla súd rozhodne bez výsluchu, bez vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania). Súd nevykonáva riadne dokazovanie a pri rozhodovaní vychádza z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a listinnými dôkazmi osvedčených skutočností. Navrhovateľ musí preto opísaním rozhodujúcich skutočností a pripojením listinných dôkazov hodnoverne presvedčiť súd o potrebe tejto nezodkladnej procesnej ochrany (spravdepodobniť naliehavú potrebu dočasnej ochrany, ako aj existenciu nároku vo veci samej). Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza.

11. Odvolací súd s poukazom na zásady určovania výživného v nevyhnutnej miere (§ 366 CMP) a skutkový stav vyplývajúci z návrhu matky a odvolania otca, dospel v súlade so súdom prvej inštancie k záveru o dôvodnosti návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia určením výživného na maloleté deti a jeho výšky v nevyhnutnej miere. V danom prípade bolo potrebné vyhodnotiť, či sú a v akom rozsahu ohrozené základné existenčné potreby maloletých detí, ktoré sa po rozchode rodičov nežijúcich v spoločnej domácnosti, nachádzajú v osobnej starostlivosti matky. Správne súd prvej inštancie zohľadnil predbežne osvedčené príjmy rodičov, náklady maloletých detí na ich základné životné potreby a potreby spojené so školskou a predškolskou dochádzkou za stavu, že otec na výživu maloletých detí k rukám matky neprispieva výživným a nehradí ich potreby ani vecnými plneniami, platením školských poplatkov a pod.. Nie je dôvodné poukazovať na okolnosť, že pri predbežnom posudzovaní príjmov rodičov súd nevychádzal z potvrdenia o príjme otca od jeho zamestnávateľa, alebo spochybňovať výšku nákladov maloletých detí na oblečenie, drogériu či lieky, čo bude vecou dokazovania v konaní o veci samej. Za osvedčené je potrebné ustáliť, že aktuálne rodičia spolu nežijú, osobnú starostlivosť a výživu 4 maloletých detí zabezpečuje matka sama a otec sa dobrovoľne na ich výžive a potrebách nepodieľa. Uvedené tvrdenie matky otec vo svojom odvolaní nevyvrátil, pričom nie je podstatné že počas vedenia spoločnej domácnosti uhrádzal poplatky za plyn a prispieval na stravu. Matkou vyčíslené náklady na maloleté deti, ich výšku a dôvodnosť bude procesom dokazovania vyhodnocovať súd prvej inštancie vo veci samej. Výška určeného výživného na maloleté deti v nevyhnutnej miere zodpovedá zabezpečeniu základných nárokov maloletých detí na výživu, bývanie, oblečenie, dopravu, dochádzku do školy a predškolského zariadenia a zabezpečenia zdravotného

stavu detí pri bežných detských ochoreniach, či nevyhnutnom ošetrovaní chrupu. Predbežne osvedčený príjem matky, pri výkone osobnej starostlivosti o maloleté deti, aj vzhľadom na vek a počet maloletých detí, nemožno hodnotiť ako dostatočný na zabezpečenie nevyhnutnej výživy a základných potrieb detí bez primeranej finančnej participácie otca až do konečného rozhodnutia súdu. K dôvodom odvolania otca odvolací súd dodáva, že tieto nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o určení výživného na maloleté deti v nevyhnutnej miere, keď posudzované skutočnosti od ktorých súd odvodzuje výšku výživného na maloleté deti a o ktoré otec svoje odvolanie opiera (možnosti, schopnosti a zárobkové pomery rodičov, ich majetkové pomery, či namietaná výška matkou uvádzaných nákladov na ošatenie, drogériu či lieky) budú predmetom dokazovania súdom prvej inštancie v prebiehajúcom konaní vedenom pod sp.zn. 12P/175/2022. Za daných osvedčených skutkových okolností nemožno súhlasiť s dôvodmi odvolania otca a preto odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa zákonné predpoklady § 325 ods. 1 CSP, § 366 CMP pre dočasné zabezpečenie základných životných potrieb maloletých detí aj zo strany otca.

12. Súd prvej inštancie správne určil výživné v nevyhnutnej miere na maloleté deti, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, podľa ods. 2 totožného ustanovenia sa stotožnil s správnymi právnymi závermi súdu prvej inštancie na ktoré poukazuje.

13. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).